

izdelovalec **Ljubljanski urbanistični zavod, d.d.**, Verovškova 64, Ljubljana

naročnik **Občina Divača**

št. naloge **6690**

OBČINSKI PROSTORSKI NAČRT OBČINE DIVAČA

PRILOGA: PRIKAZ STANJA PROSTORA

datum Ljubljana, maj 2016

KAZALO

1. UVOD	32
2. OSNOVNI PODATKI O OBMOČJU PROSTORSKEGA AKTA	32
2.1. Lega in velikost območja	32
2.2. Naselja in prebivalstvo	32
3. BILANCE POVRŠIN ZEMLJIŠČ	34
3.1. Bilance površin po podrobni namenski rabi prostora	34
3.2. Bilance površin po dejanski rabi prostora	35
3.3. Bilance površin območij državnih prostorskih načrtov (DPN).....	36
3.4. Bilance površin območij pod različnimi varstvenimi režimi.....	36
4. OPIS KVALITETE IN OPOZORIL O PRIMERNOSTI IN ZANESLJIVOSTI UPORABE POSAMEZNIH DELOV GRAFIČNEGA DELA PRIKAZA STANJA PROSTORA	37
4.1. Raba prostora.....	37
4.2. Gospodarska javna infrastruktura	37
4.3. Območja različnih varstvenih režimov	37
4.4. Dejanska raba prostora	38

1. UVOD

Stanje prostora je izhodišče za pripravo novega prostorskega akta. Kot stanje prostora so opredeljeni osnovni podatki, kot so zemljiško katastrski prikaz, temeljni topografski načrti, digitalni ortofoto, register prostorskih enot in kataster stavb. Pomembni vhodni podatki za pripravo novega občinskega prostorskega načrta so tudi obstoječa namenska raba prostora, dejanska raba zemljišč, geološke, pedološke in hidrološke značilnosti, območja s posebnimi varstvenimi režimi in infrastruktura.

Prikaz stanja prostora je pripravljen v okviru dopolnjenega osnutka OPN v fazi druge javne razgrnitve. V kasnejših fazah se bo prikaz stanja prostora ustrezno dopolnjeval glede na novejša podatke in varstvene usmeritve.

2. OSNOVNI PODATKI O OBMOČJU PROSTORSKEGA AKTA

Občina Divača (v nadaljevanju: OD) je bila ustanovljena 6.11. 1994 in meri 147,85 km². Po površini se med slovenskimi občinami uvršča na 45. mesto. Razdeljena je na 20 katastrskih občin, 31 naselij, 5 krajevni skupnosti in ima 1.374 hišnih števil.¹ Upravni center občine naselje Divača.

2.1. Lega in velikost območja

Čeprav skromna po obsegu, le slabih dvajset kilometrov je od skrajne severne do skrajne južne točke, je občina Divača polna raznolikosti, ki jih prinaša lega na prehodu od morja v hribovito notranjost.

Na območju celotne občine živi nekaj manj kot 3.900 prebivalcev.

Občina meji na občine Sežana, Vipava, Postojna, Pivka, Ilirska Bistrica in Hrpelje-Kozina.

2.2. Naselja in prebivalstvo

Občina Divača zajema po registru prostorskih enot 31 naselij. Največje med njimi je Divača. Z vidika števila prebivalstva je majhna občina, saj je v občini manj kot 3.900 prebivalcev, od tega 52 % moških in 48 % žensk.² V začetku leta 2010 je imela občina 3.862 prebivalcev.

Preglednica 1: Število prebivalcev v OD po starostnih skupinah

	Skupaj	0-14 let	15-24 let	25-34 let	35-44 let	45-54 let	55-64 let	65-74 let	75 + let
OBČINA DIVAČA	3.829	495	495	503	648	660	369	367	292
Barka	101	10	11	4	17	14	11	11	23
Dane pri Divači	66	10	4	16	6	9	6	8	7
Divača	1.333	168	189	185	248	246	120	95	82
Dolenja vas	159	26	22	18	22	35	14	14	8
Dolnje Ležeče	204	32	33	28	25	47	20	13	6
Dolnje Vreme	115	17	8	18	17	11	14	17	13
Framlje	146	17	22	10	24	26	14	16	17
Gornje Ležeče	54	5	5	z	6	9	z	13	12

¹ Statistični letopis 2009, SURS.

² Popis prebivalstva 2002, SURS,.

Gornje Vreme	97	11	11	15	15	10	13	14	8
Kačiče - Pared	107	14	11	21	22	17	6	5	11
Laže	78	10	13	11	11	10	8	9	6
Matavun	57	11	8	6	12	5	4	7	4
Naklo	67	5	7	10	8	9	10	11	7
Senadole	64	7	9	5	14	6	6	13	4
Senožeče	611	85	85	89	103	130	46	40	33
Škoflje	118	7	14	12	27	17	9	14	18
Vremski Britof	51	12	3	z	12	4	z	6	6

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 2002.

Mladih do 15 let je 13 %, starih več kot 65 let pa 17 %. Po številu prebivalcev živi največ ljudi v naselju Divača, kot gosteje poseljeno naselje pa je še Senožeče. Povprečna gostota poselitve je 27 preb/km². Aktivnih prebivalcev je 48 %.³

Preglednica 2: Stavbe s stanovanji po letu zgraditve, naselja, Popis 2002⁴

	Stavbe s stanovanji - SKUPAJ	do leta 1918	od leta 1919 - 1945	od leta 1946 - 1960	od leta 1961 - 1970	od leta 1971 - 1980	od leta 1981 - 1990	1991+
Barka	51	30	z	z	z	z	z	z
Divača	231	70	15	14	21	24	54	33
Dolenja vas	62	17	z	6	z	12	14	z
Dolnje Ležeče	65	8	z	z	z	9	22	19
Dolnje Vreme	53	8	16	8	z	z	z	16
Senožeče	163	60	7	5	15	39	21	5

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 2002.

³ Popis prebivalstva 2002, SURS.

⁴ opomba: Leto zgraditve stavbe: 1991+: Vključene so tudi naseljene, še nedokončane stavbe

3. BILANCE POVRŠIN ZEMLJIŠČ

3.1. Bilance površin po podrobni namenski rabi prostora

Preglednica 3: Delež površin po podrobni namenski rabi prostora v OD

OSNOVNA NAMENSKA RABA		PODROBNEJŠA NAMENSKA RABA		Površina (ha)	Površina (%)
oznaka	opis	oznaka	opis		
SZ	Območja stavbnih zemljišč	PIA	Območje zazidljivih zemljišč	193,19	1,33
SZ	Območja stavbnih zemljišč	MP	Območje storitvenih, proizvodnih in trgovskih dejavnosti	15,01	0,10
SZ	Območja stavbnih zemljišč	PD	Druga proizvodna območja	2,29	0,02
SZ	Območja stavbnih zemljišč	DI	Območje vzgoje in izobraževanja	0,76	0,01
SZ	Območja stavbnih zemljišč	ZS	Območje za šport in rekreacijo	155,07	1,07
SZ	Območja stavbnih zemljišč	IP	Območje prometnih površin izven vozišča	0,40	0,00
SZ	Območja stavbnih zemljišč	IV	Območje vzletišč	49,24	0,34
SZ	Območja stavbnih zemljišč	PC	Površine cest	7,53	0,05
SZ	Območja stavbnih zemljišč	TO	Območje objektov in naprav	0,02	0,00
SZ	Območja stavbnih zemljišč	EE-V	Območja energetske infrastrukture	0,92	0,01
SZ	Območja stavbnih zemljišč	OC	Območje za čiščenje voda	0,24	0,00
K	Območja kmetijskih zemljišč	KI	Območje intenzivne kmetijske proizvodnje	2,12	0,01
K	Območja kmetijskih zemljišč	Z	Območje najboljših kmetijskih zemljišč	2.234,63	15,40
K	Območja kmetijskih zemljišč	K2	Območje ostalih kmetijskih zemljišč	3.097,07	21,34
G	Območja gozdnih zemljišč	G	Območje gozdov	8.564,51	59,01
V	Območja voda	REKA	Območje vodnih zemljišč celinskih voda	33,11	0,23
V	Območja voda	VI	Območja vodne infrastrukture	0,31	0,00
D	Območja drugih zemljišč	OO-G	Območja za odlaganje odpadkov – neškodljiv gradbeni material	1,27	0,01
D	Območja drugih zemljišč	LN	Območja nadzemnega pridobivalnega prostora	154,57	1,07
Skupaj				14.512,26	100,00

Analiza bilanc površin po podrobni namenski rabi prostora kaže, da ima največji del občine gozdnato rabo prostora in sicer 59,01 % površine, kmetijska zemljišča pa zavzemajo 36,75 % površine celotne občine. Stanovanjske površine/območje zazidljivih zemljišč predstavljajo 1,33 %, območje storitvenih, proizvodnih in trgovskih dejavnosti 0,01 %, druga proizvodna območja 0,02 %, območja vzgoje in izobraževanja 0,01 % površine za šport in rekreacijo pa je 1,07 %. Površin prometne infrastrukture je 0,05 %. Območje vzletišč predstavlja 0,34 % in območje energetske infrastrukture 0,01 %. Skupno je delež stavbnih zemljišč 2,93 % površine celotne občine.

3.2. Bilance površin po dejanski rabi prostora

Preglednica 4: Delež površin po dejanski rabi prostora v OD

Dejanska raba prostora		Površina (ha)	Površina (%)
1100	Njiva oziroma vrt	135,94	0.80
1190	Rastlinjak	0,04	0.00
1211	Vinograd	1,63	0.01
1221	Intenzivni sadovnjak	28,33	0.17
1222	Ekstenzivni oziroma travniški sadovnjak	64,33	0.38
1300	Trajni travnik in pašnik	3.300,20	19.44
1410	Kmetijsko zemljišče v zaraščanju	232,62	1.37
1500	Drevesa in grmičevje	203,47	1.20
1600	Neobdelano kmetijsko zemljišče	28,90	0.17
1800	Kmetijsko zemljišče poraslo z gozdnim drevjem	293,29	1.73
2000	Gozd	12.154,56	71.59
3000	Pozidano in sorodno zemljišče	500,06	2.95
4220	Ostalo zamočvirjeno zemljišče	1,77	0.01
5000	Suho odprto zemljišče s posebnim rastlinskim pokrovom	5,70	0.03
6000	Odprto zemljišče brez ali z nepomembnim rastlinskim pokrovom	2,53	0.01
7000	Voda	23,96	0.14
Skupaj		16.977,33	100,00

Analiza bilanc površin po dejanski rabi prostora izkazuje 71,59 % pokritost OD z gozdom, po površini pa sledijo trajni travniki in pašniki s 19,44 %. Kmetijska oziroma obdelovalna zemljišča, torej njive oziroma vrtovi, vinogradi, sadovnjaki, oljčniki in trajni travniki in pašniki zavzemajo skupaj 3.530 ha površin, kar predstavlja 20,63 % površine celotne OD. Kmetijskih površin v zaraščanju je 1,37 % površin.

Primerjava bilanc po podrobni namenski rabi in površin po dejanski rabi prostora odraža očitno razliko med naravo obeh podatkov. Namenska raba odraža plansko stanje, dejanska raba pa trenutno stanje v prostoru. Deloma so razlike rezultat natančnosti podatka, kjer je namenska raba izrisana na parcelo natančno po katastrskem načrtu, dejanska raba pa povzeta po digitalnih ortofoto posnetkih. Razlike se pokažejo predvsem pri deležu kmetijskih in gozdnih površin. Druga opazna razlika pa je v primerjavi opredeljenih stavbnih zemljišč v planu in pozidanih in sorodnih zemljišč opredeljenih po dejanski rabi, saj stavbna zemljišča po planu zajemajo tudi kategorijo nepozidanih stavbnih zemljišč. Do razlike pa prihaja tudi zaradi različne natančnosti izrisa.

3.3. Bilance površin območij državnih prostorskih načrtov (DPN)

Preko območje občine Divača je predviden potek 4 državnih prostorskih načrtov. Veljavni državni prostorski načrti so na območju OD štirje in obsegajo 216,88 ha zemljišč v OD.

Preglednica 5: Območja sprejetih državnih prostorskih načrtov

DOKUMENT	POVRŠINA (ha)
Lokacijski načrt za avtocesto na odseku Divača - Kozina	38,63
Lokacijski načrt za Primorski krak avtoceste na odseku hitre ceste Razdrto - Vipava	3,46
Lokacijski načrt za avtocesto Razdrto - Fernetiči	164,14
Državni lokacijski načrt za izgradnjo II. Tira železniške proge Divača-Koper	10,65
<i>Skupaj</i>	<i>216,88</i>

3.4. Bilance površin območij pod različnimi varstvenimi režimi

VARSTVENI REŽIM (poligoni)	vir podatka (ustanova/datum)	št. enot	skupna površina (ha)
Natura 2000	ZRSVN, marec 2016	6	11 122,77*
Ekološko pomembna območja		5	7 252,37*
Naravne vrednote - območja		22	1 025,44*
Zavarovana območja		5 + 1 (vpliv obm)	8 010,24*
Kulturna dediščina	MK, maj 2016	256	392,95*
Najboljša kmetijska zemljišča (K1)	OD, veljavni plan 2010	67	2 234,63
Varovalni gozdovi (GV)	ZGS, 2015	6	133,88
Vodovarstveno območje – državni nivo	ARSO, marec 2016		
II, Ožje vodovarstveno območje		1	3,32
III, Širše vodovarstveno območje		1	0,19
Vodovarstveno območje – občinski nivo			
1		10	1,45
2		11	104,06
3		10	887,94
4		1	29,11

* enote varstvenih režimov se med seboj prekrivajo. Prikazana površina je seštevek vseh površin in ne realna velikost območja, ki je pod varstvenim režimom.

TOČKOVNI ZAVAROVANI IN VAROVANI OBJEKTI	število objektov
Vodovarstvena območja - zajetja	11
Zavarovana območja - objekti	7
Naravne vrednote – objekti	24
Naravne vrednote – jame	109
EPO - jame	1

Življenski prostor medveda je razdeljen na dve območji in sicer: robno območje, ki obsega 13.112 ha in območje izjemne prisotnosti medveda v Sloveniji, ki obsega 892 ha.

4. OPIS KVALITETE IN OPOZORIL O PRIMERNOSTI IN ZANESLJIVOSTI UPORABE POSAMEZNIH DELOV GRAFIČNEGA DELA PRIKAZA STANJA PROSTORA

4.1. Raba prostora

Grafični prikaz rabe prostora vsebuje prikaz veljavne podrobne namenske rabe občin OD (Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Sežana za območje Občine Divača za obdobje 1986-2000 in družbenega plana Občine Sežana za območje Občine Divača za obdobje 1986-1990(UL RS, št. 92/03, UL RS, št. 48/10)) z označenimi območji, večjimi od 5000 m², kjer se namenska raba veljavnega plana razlikuje od osnovne dejanske rabe po MKGP.

Razlika med podatkom je očitna zaradi načina pridobivanja vhodnih podatkov. Pri podatku namenske rabe je raba izrisana na parcelo natančno po digitalnem katastrskem načrtu, podatek o dejanski rabi pa je pridobljen glede na digitalne ortofoto posnetke in je najboljši približek realnega stanja v prostoru. Dodatna razlika nastane, ker namenska raba predstavlja zeleno/načrtovano stanje v prostoru, ki pa ni vedno realizirano. Rezultat so dokaj velike površine, kjer se namenska raba razlikuje od osnovne dejanske rabe.

4.2. Gospodarska javna infrastruktura

Grafični prikaz gospodarske javne infrastrukture je povzet po naslednjih virih:

- prometna infrastruktura: GURS (državna prometna infrastruktura), januar 2011, Občina Divača, november 2010 (občinska prometna infrastruktura)
- energetska infrastruktura: GURS, januar 2011
- komunalna infrastruktura: Kraški vodovod Sežana, april 2011

Natančnost izrisa je vezana na merilo 1:5.000.

4.3. Območja različnih varstvenih režimov

Območja in enote varstva kulturne dediščine

Vir podatkov prikazanih v Prikazu stanja prostora je Ministrstvo za kulturo (MK), maj 2016.

Meje območij kulturne dediščine v prikazu so povzete po registru nepremične kulturne dediščine. Zajem območij registra poteka postopno od leta 1997 dalje in se je v različnih obdobjih izvajal na osnovi različnih geodetskih digitalnih podlag (v prvi fazi topografske karte TTN5/10, za večja območja tudi TK25; v zadnjem obdobju zajem v poteka praviloma na osnovi DKN v kombinaciji z DOF in topografskimi kartami). Zaradi različne kakovosti kartografskih podlag in položajne natančnosti DKN so podatki o posameznih območjih lahko različne kakovosti. Pri vsakem območju je v sloju naveden podatek, ki uporabniku pojasnjuje način določitve meje območja in z njim povezane omejitve glede natančnosti meje (glej polje

"meja"). Za enote dediščine, ki v registru nimajo definiranega območja (npr. spominske plošče, znamenja in podobno), so generirana območja v obliki trikotnikov.⁵

Varstvo kmetijskih zemljišč

Vir podatkov prikazanih v Prikazu stanja prostora je za kmetijska zemljišča veljavni plan (Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Sežana za območje Občine Divača za obdobje 1986-2000 in družbenega plana Občine Sežana za območje Občine Divača za obdobje 1986-1990(UL RS, št. 92/03, UL RS, št. 48/10)).

Podatek je bil izdelan na parcelo natančno v merilu 1:5.000.

4.4. Dejanska raba prostora

Za prikaz stanja prostora so uporabljeni podatki, ki so bili pridobljeni iz portala Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, v oktobru 2015.

Podatki o dejanski rabi se vodijo neodvisno od mej parcel. Meja območja dejanske rabe zemljišč se evidentira s topološko pravilnimi poligoni, ki se med seboj ne sekajo in neprekinjeno prekrivajo območje Republike Slovenije vključno z morjem. Poligone določajo točke z ravninskimi koordinatami v državnem koordinatnem sistemu. Vrste dejanske rabe so vrste iz drugega odstavka 3. člena tega pravilnika. Evidentirajo se s šifro vrste dejanske rabe iz priloge 1, ki je sestavni del tega pravilnika. Površina območja dejanske rabe zemljišč je površina njegove projekcije na horizontalno ravnino in se izračuna iz ravninskih koordinat točk, ki določajo meje območja. Površina območja je izražena v m² in zaokrožena na kvadratni meter natančno. Natančnost določitve meje območja je določena s srednjim pogreškom meritev, ki so uporabljene za določitev koordinat točk, ki določajo mejo.⁶ Karte so izdelane v merilu 1:25.000.

⁵ Priročnik pravnih režimov varstva, ki jih je treba upoštevati pri prostorskem načrtovanju in posegih v prostor v območjih kulturne dediščine. Ministrstvo za kulturo, april 2011, Ljubljana.

⁶ Pravilnik o vsebini in načinu vodenja zbirke podatkov o dejanski rabi prostora (Uradni list RS, št. 9/2004 z dne 02.02.2004)